

УДК 351.713

В. А. Троян
аспірант

Харківського національного університету внутрішніх справ

**ПРАВА Й СВОБОДИ ЛЮДИНИ ТА ІНТЕРЕСИ ДЕРЖАВИ
ЯК ОБ'ЄКТ ПУБЛІЧНО-СЕРВІСНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ**

Сьогодні в науковому середовищі спостерігається посилення інтересу в напрямі дослідження проблем, пов'язаних із визнанням пріоритету прав і свобод людини та правової охорони особистості. Одними з головних визнаються проблеми свободи вибору та становлення інститутів громадянського суспільства.

Особливої актуальності окреслені питання набувають у розрізі реформування правоохоронної системи, зокрема органів внутрішніх справ. Так, у зв'язку з прийняттям Закону України «Про Національну поліцію» [1] було створено новий центральний орган виконавчої влади – Національну поліцію, зміст діяльності якої полягає в служінні суспільству шляхом надання поліцейських послуг. Отже, діяльність Національної поліції має чітко виражений публічно-сервісний характер. Забезпечення прав і свобод людини й інтересів держави за умови здійснення навіть правоохоронним органом на кшталт Національної поліції більшою мірою публічно-сервісної діяльності отримує абсолютно нове забарвлення.

Загальнотеоретичним і практичним питанням, що стосуються свободи людини та громадянина, присвятили свої праці такі вчені-філософи, як Г.С. Гуджнік, О.М. Кривуля, О.М. Соболев, А.Н. Чумаков; фахівці в галузі загальної теорії права: С.С. Алексєєв, Ю.Ф. Кравченко, М.Н. Малєйна, А.В. Малько, Н.І. Матузов, С.В. Полєніна, В.Н. Сінюков, О.Ф. Скакун, В.А. Хропанюк, О.Н. Ярмиш та інші; адміністративного права: В.Б. Авер'янов, О.М. Бандурка, Д.М. Бахрах, Ю.П. Битяк, А.С. Васильєв, Є.В. Додін, А.Т. Комзюк, В.К. Колпаков, Д.М. Лук'янець, О.В. Негодченко, О.П. Рябченко, В.К. Шкарупа й інші науковці. Їхні роботи є підґрунтям для подальшого розвитку теорії забезпечення прав і свобод людини. Питанням публічно-сервісної діяльності присвятили свої праці Ю.Ю. Абраменко, В.А. Гумєнюк, О.В. Джафарова, Р.С. Мельник, В.І. Сєверін, В.М. Сороко, А.В. Щєрба й інші.

Мета статті полягає в обґрунтуванні позиції, відповідно до якої права й свободи людини та інтереси держави можуть виступати як об'єкт публічно-сервісної діяльності Національної поліції України й формулюванні їх визначення.

Почнемо дослідження зі з'ясування етимологічного змісту поняття «свободи» та «права».

Слово «свобода» у великому тлумачному словнику під редакцією В.Т. Бусєла визначено як

«можливість впливу суб'єктом своєї волі в умовах усвідомлення законів розвитку природи й суспільства» [2, с. 1109]. Філософські словники підходять до визначення свободи так: універсалія культури суб'єктного ряду, що фіксує можливість діяльності та поведінки в умовах відсутності цілепокладання [3, с. 60]; свідомо необхідність і дія людини згідно зі своїми знаннями, можливість і здатність вибору у своїх діях [4, с. 259]; здатність людини діяти згідно зі своїми інтересами й цілями, спираючись на пізнання об'єктивної необхідності [5, с. 595]. Інші наукові джерела характеризують свободу як позитивну активність суспільної людини, що здійснюється на основі пізнання об'єктивної необхідності [6, с. 10], або відмічають, що свобода стосується пізнання необхідності, свободи вибору бажаної можливості, висування на цій основі цілі, вибору засобів і особливо практичної реалізації – свободу дії, завершальний етап у становленні свободи [7, с. 53] тощо.

Як бачимо, ці підходи до визначення свободи мають як спільні, так і відмінні ознаки чи певні уточнення стовно тих чи інших її проявів. Не вдаючись у полеміку з приводу правильності чи помилковості кожного з них, провівши узагальнення їх змісту, ми можемо зробити попередній висновок, що свобода, з одного боку, є дією відповідно до власних бажань, з іншого – дією проти них.

Ми повністю підтримуємо позицію авторів, згідно з якою абсолютна свобода не може бути здійсненою [8, с. 17]. Свобода, будучи нічим не обмеженою, означає відсутність об'єднання. Свобода також не може бути здійснена через те, що припускається свобода абсолютної рівності. Хоча це припущення й має логічний характер, але воно тим самим забороняє свободу. З іншого боку, абсолютна рівність є неможливою, оскільки це може трактуватись як рівність в абсолютній свободі. В іншому разі можна уявити ситуацію, за якої ніхто не може гарантувати, що вільна особистість зробить правильний вибір, тобто може йтись лише про ймовірність правомірного вибору особи. Якщо формальна свобода як свавілля є негативною, то діє закон, який обмежує конкретний негативний прояв. У той же час таке обмеження не встановлює заборони самовиявлення, воно є впорядкованим, таким, що створює умови для регулювання залежності досягнення інтересів, а не взаємодії. Накладені обмеження лише слугують тому, щоб збереглися умови існування свободи. Тому свобо-

да в суспільстві передбачає існування гарантій законності. Завдяки цьому право проявляє себе як форма, що виражає максимально можливу міру свободи та захищає інтереси членів суспільства.

Специфіка правової формальності зумовлена тим, що право виступає як форма суспільних відносин незалежних суб'єктів у своїй поведінці, діях і взаємовідносинах загальної норми. Незалежність цих суб'єктів один від одного в рамках правової форми, їх взаємовідносини й водночас їх однакова, рівна підпорядкованість загальній нормі визначають зміст і сутність правової форми буття й вираження свободи. Правова норма, демонструючи формальний характер рівності, загальності й свободи, передбачає й виражає внутрішню змістову єдність правової формальності, загальності та рівності прав громадян [8, с. 18].

Очевидно, що у ХХІ столітті в цивілізованому суспільстві вже не виникає сумнівів відносно цінності, значущості, престижу такого феномена, як права людини та громадянина. Їх визнання та дотримання стало символом справедливості як у внутрішніх справах держав, так і в міждержавному спілкуванні, у рамках якого сам термін «права людини» виступає ключовим. Вони втілили універсальні загальнолюдські категорії добра, справедливості, милосердя, затвердивши пріоритетну роль особистості в суспільних відносинах. Саме в такій якості вони з'являються сьогодні в реальній перспективі. При цьому останні своїм глибоким гуманістичним змістом мають ще більше впливати на світовий прогрес у всіх його проявах.

Насамперед закріплення прав людини і її свобод відбувалося у вигляді національних хартій, декларацій і норм конституцій. Нині абсолютна більшість держав світу в конституційному законодавстві визначає перелік фундаментальних прав і свобод людини. У сукупності зі встановленими державою самостійно останні визначають права та свободи громадян тієї чи іншої держави, ураховуючи та втілюючи її конкретно-історичну та національну специфіку, характерні риси економічного та політико-правового устрою, духовні традиції тощо.

Суттєвим фактором формування української правої держави, становлення істинних демократичних інститутів і форми влади, утвердження економічної свободи є офіційне визнання прав і свобод людини та громадянина, її честі та гідності, недоторканності та безпеки найвищою соціальною цінністю (ст. 3 Конституції України) [9]. Положення зазначеної статті є базисними, адже затверджують основи того суспільного й державного ладу України, що закріплюється в Конституції. Вона є нормативно-правовим обґрунтуванням гуманістичного напрямку розвитку суспільного й державного життя в Україні. Принципово важливим тут є визнання людини вищою соціальною

цінністю. Це означає, що особистість людини є цінністю не тільки для себе, але й для всього суспільства. При цьому, оскільки ця цінність «вища», то жодне інше явище не може оцінюватися суспільством вище, ніж людина, не може переважати цінність людини. Усі інші соціальні цінності повинні бути підпорядковані цінності людини. У цій самій статті визначається основний соціальний вектор у взаємовідносинах між людиною й державою. Останній відображається формулою «від людини – до держави» (а не «від держави – до людини», як це було в епоху тоталітаризму). Таким чином, це положення має антитоталітарне спрямування. Із цього випливає, що держава не владна над людиною: у своїй діяльності вона повинна бути обмежена правами й свободами людини [10, с. 132]. Загальний перелік останніх визначено в Розділі II Конституції України. Ознайомлення з їх змістом дає можливість зробити висновок, що в Україні права й свободи людини та громадянина визнаються та гарантуються відповідно до загально-визнаних принципів і норм міжнародного права, послідовно закріплюючи, що права та свободи людини є невідчужуваними та непорушними (ст. 21 Конституції України). Тим самим на людей, їх об'єднання й особливо органи державної влади покладені певні обов'язки. Вони включають повагу честі та гідності будь-якої людини; дотримання її основних універсальних прав (на життя, здоров'я, приватну власність) і свобод (слова, переконань, пересування); забезпечення вільної праці, права на безпечне навколишнє природне середовище, соціальне забезпечення, освіту, судовий захист та ін. Як наслідок, у відносинах між державою та людиною перша несе позитивну та негативну відповідальність перед людиною (громадянином) щодо порушення її (його) основних прав і свобод.

При цьому позитивна відповідальність держави перед людиною полягає в тому, що держава повинна створювати різноманітні умови, необхідні для здійснення й захисту прав і свобод людини. Така відповідальність покликана сприяти правовиконанню, вона відбита в тих конституційних положеннях, у яких зафіксовано, що «держава гарантує» (наприклад, ст. ст. 25, 30, 31, 32, 33, 34, 46, 50), «забезпечує» (ст. ст. 24, 42, 115, 53) права й свободи людини, створює умови (ст. ст. 43, 47, 49) для здійснення прав людини, «підключається» про здійснення прав людини (ст. 49).

Негативна відповідальність держави полягає в її обов'язках компенсувати ті чи інші збитки (матеріальні, моральні), завдані порушенням прав і свобод людини з боку органів або службових осіб держави. Можливість такої відповідальності передбачена в ч. 4 ст. 62, ч. 3 ст. 152 Конституції України.

Аналіз розділу II Конституції України також сприяв порушенню перед нами питання щодо від-

мінностей між правами й свободами людини та громадянина. Незважаючи на те, що положення конституційних норм свідчить, що термін «свобода» вказує на більш широкі можливості вибору, не підкреслюючи його конкретні результати, тобто «гарантування свободи віросповідання, совісті, думки, слова», а термін «право» визначає конкретні дії людини, наприклад «право обирати та бути обраним», вважаємо за доцільне виходити з того, що за своєю юридичною природою та системою ці поняття рівноцінні. Такий підхід до питання розмежування понять прав і свобод є найпоширенішим у юридичній літературі. Так, О.Ф. Скаун не розділяє права й свободи, постійно підкреслюючи взаємовираженість цих категорій. Зокрема, дослідниця пише таке: «...розрізнення прав засноване на фіксації в них негативного й позитивного аспектів свободи ... Політичні права – можливість (свободи) ...» [11, с. 177, 180]. У навчальному посібнику «Правознавство» авторський колектив (В.І. Кунченко-Харченко, В.Г. Печерський, Ю.Ю. Трубін) зазначає, що права людини – це її можливість діяти певним чином для того, щоб забезпечити своє нормальне існування, розвиток і задоволення власних потреб. Під свободою тут пропонується розуміти вихідне поняття проблеми прав людини-громадянина. Як наслідок, права й свободи розглядаються нерозривно [12]. У результаті слушною видається позиція І.Л. Бородіна, а саме: «Усе ж чітке розмежування між правами й свободами провести важко, оскільки часто сферу прав із чітко визначеними кордонами називають свободами. Різниця в термінології має традиційний характер, який склався історично» [13].

Закладений у правах і свободах людини та громадянина потенціал може не втілитися в системі правовідносин, якщо відсутня низка необхідних для того об'єктивних і суб'єктивних факторів. Ю.С. Шемшученко справедливо стверджує, що проголошення прав і свобод є важливою, але не єдиною ознакою правопорядку. Необхідно також створити умови для реалізації відповідних прав [14, с. 401]. Отже, визнання державою прав і свобод вищою цінністю зумовлює всебічне дослідження та розроблення проблем їх реалізації. Мається на увазі механізм реалізації прав і свобод, включаючи регулюючі цей процес юридичні норми та форми, у яких він протікає; гарантуючу діяльність держави; безпосередню правову поведінку індивіда тощо.

У науковій літературі проблемам реалізації правових норм і механізмам їх дії приділено доволі значну увагу. Під реалізацією права в широкому сенсі звичайно розуміють перетворення, утілення юридичних норм у фактичній діяльності організацій, органів, посадових осіб і громадян, у самій поведінці учасників суспільних відносин [15, с. 303]. Науково обґрунтовані різні форми ре-

алізації права: використання, виконання, дотримання та застосування.

Використання правових норм являє собою форму реалізації, яка виражається в добровільних, як правило, активних діях суб'єктів із реалізації закріплених у правових нормах різних прав і свобод. Виконання норм права полягає в беззаперечному виконанні передбачених законом дій, тобто виконанні юридичних обов'язків, які можуть і не збігатися з волею наділеного ними громадянина. Шляхом дотримання реалізуються юридичні заборони. Відмінна особливість цієї форми полягає в пасивній поведінці осіб (у невчиненні дій, заборонених законом). Специфічною формою реалізації правових норм є застосування, здійснюване державними органами й іншими вповноваженими суб'єктами переважно з метою «обслуговування» трьох вищеназваних форм.

У процесі використання свого права громадянин часто має справу із цілою низкою різних за змістом юридичних норм, а не тільки з тією, у якій суб'єктивне право сформульоване в загальному вигляді. Отже, реалізація суб'єктивного права свідчить про здійснення положень цілої системи за своєю юридичною природою норм, у яких можуть конкретизуватися зміст цього права, умови, порядок його використання й інші аспекти. До того ж законодавча норма матеріального характеру, що передбачає суб'єктивне право, реалізується через здійснення вимог процесуальних норм, що забезпечують її дії.

Основою змісту зобов'язуючих і заборонних правових норм є не права особи, а її активні чи пасивні обов'язки. У першому випадку громадянин повинні точно й у повному об'ємі виконувати приписи імперативних норм у частині здійснення необхідних дій: сплачувати встановлені законодавством податки, збори й обов'язкові платежі, охороняти природне навколишнє середовище, підкорятися вимогам поліцейських тощо. У другому випадку слід утримуватися від заборонених діянь. Шляхом дотримання реалізуються норми кримінального й адміністративного законодавства, що передбачають конкретні склади злочинів і адміністративних правопорушень.

Не тотожними є конкретні гарантії норм права й суб'єктивних прав, включаючи заходи щодо їх відновлення в разі порушень. Держава, по суті, ніяк не реагує на ситуацію, коли громадянин не використовує вповноважуючі норми, між тим вона на законодавчому рівні встановлює примусові заходи для забезпечення реалізації зобов'язуючих і заборонних норм аж до застосування юридичної відповідальності до винних у скоєнні правопорушень.

На нашу думку, особливої уваги заслуговує реалізація суб'єктивного права в цілому, на всіх її стадіях та в усьому різноманітті гарантій, що

впливають на неї. Саме за такого підходу можна простежити діяльність поліції стосовно прав і свобод особистості, окреслити їх місце в механізмі реалізації останніх. Крізь призму категорії «механізм» можна охопити весь процес використання особистістю прав (свобод) у системно-динамічному вигляді. Як явище соціально-правового порядку, механізм реалізації прав і свобод особи дозволяє не тільки комплексно розглядати всі аспекти реалізації, але й виділити з них виключно правові, соціологічні та психологічні. Зазначене є вельми важливим під час вирішення практичних питань удосконалення гарантованих процедур і порядку їх реалізації, особливо тих, де беруть участь державні органи [16, с. 15], серед яких особливе місце, безперечно, займає поліція.

Сьогодні на перший план виходить питання гарантування прав і свобод людини. У цьому контексті виключно важливе значення має ефективна діяльність правоохоронних органів, серед яких, як ми вже відмічали, особливе місце посідає поліція. Звернення до змісту реалізації прав і свобод особистості в діяльності поліції дає підстави відзначити, що сфера можливостей поліції в окресленому контексті є надзвичайно багатогранною та складною, а саме: від створення безпечних умов їх реалізації в громадських місцях (щодо допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги) до захисту злочинно порушених прав (свобод), причому в різних формах, різними методами, засобами, включаючи застосування передбачених законом поліцейських заходів, зокрема примусових. Викладене вказує на необхідність аналізу завдань поліції (ст. 2 Закону України «Про Національну поліцію») у контексті їх співвідношення із завданнями міліції (ст. 2 Закону України «Про міліцію»), яка була ліквідована у зв'язку зі створенням нового правоохоронного органу. Порівняльна характеристика положень окреслених нормативних актів свідчить, що вони є майже ідентичними за своїм викладенням. Проте зміст завдань, що покладаються на поліцію, є зовсім іншим порівняно із завданнями, які були притаманні міліції. Так, завдання Національної поліції полягає в наданні виключно «поліцейських послуг», при цьому більшість завдань міліції де-факто окреслили сфери надання відповідних послуг поліцією. Отже, за формою діяльність поліції мало чим відрізняється від діяльності міліції, проте за змістом вона має бути абсолютно іншою – публічно-сервісною.

Нагадаємо, що в попередніх дослідженнях публічно-сервісна діяльність Національної поліції нами визначена у вузькому та широкому розумінні. При цьому обидва визначення публічно-сервісної діяльності поліції свідчать про її врегульованість саме нормами адміністративного права.

Так, публічно-сервісна діяльність Національної поліції – це нормативно визначена діяльність спеціально створеної державної інституції, яка спрямована на виконання завдань і функцій держави щодо забезпечення прав і свобод людини, а також захист інтересів суспільства й держави, підтримання публічного порядку та безпеки, протидії злочинності. Якщо розглядати публічно-сервісну діяльність Національної поліції у вузькому розумінні, то це діяльність, спрямована на надання публічних послуг у сфері публічної безпеки й порядку, що здійснюється за заявою фізичних і юридичних осіб і спрямована на набуття, зміну чи припинення прав або обов'язків у відповідній сфері публічних відносин.

Сучасні вчені-адміністративісти все частіше заявляють про зміну вектора предмета адміністративно-правового регулювання. Так, Р.С. Мельник із цього приводу пише: «У структурі публічного інтересу, що виражається цією галуззю права, основним є забезпечення прав і свобод людини та громадянина. Саме вони визначають сенс і зміст застосування законів, діяльність законодавчої та виконавчої влади, місцевого самоврядування та забезпечуються судом. В аспекті цієї концепції адміністративне право має бути спрямоване на забезпечення прав і свобод людини та громадянина, а також має сприяти загальному закріпленню їх адміністративно-правових гарантій» [17, с. 320]. Т.О. Коломоець зазначає, що предметом адміністративного права є суспільні відносини, що формуються в процесі діяльності органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб щодо забезпечення реалізації та захисту в адміністративному порядку прав і свобод громадян, надання їм (а також юридичним особам) різноманітних адміністративних (управлінських) послуг [18, с. 4]. Особливої уваги заслуговує позиція дослідниці, відповідно до якої адміністративне право юридично «обслуговує» найбільш наближену до людини виконавчу гілку влади, з якою кожна особа має постійні контакти, саме тому неприпустимим є недооцінювання сьогодні так званої «обслуговуючої», «сервісної», «процедурної» складової частини предмета адміністративного права. У сучасних умовах уже відсутнє домінування «управлінських» відносин у предметі адміністративного права. Ситуація поступово змінюється й спостерігається домінування «публічно-сервісних», «обслуговуючих» відносин (адміністративні послуги, адміністративні процедури тощо) [18, с. 4]. Схоже за змістом розуміння ролі адміністративного права описують також В.Б. Авер'янов [19, с. 9], Д.М. Бахрах [20], Ю.М. Старілов [21, с. 307–308].

Інтереси держави відрізняються від інтересів інших учасників суспільних відносин. У їх основі завжди є потреба в здійсненні загальнодержавних

(політичних, економічних, соціальних та інших) дій, програм, спрямованих на захист суверенітету, територіальної цілісності, державного кордону України, гарантування її державної, економічної, інформаційної, екологічної безпеки, охорону землі як національного багатства, захист прав усіх суб'єктів права власності та господарювання тощо (п. 3 Рішення Конституційного Суду України від 08.04.1998 р. № 3-рп/99 [22]).

Із викладеного випливає, що інтереси держави являють собою своєрідне віддзеркалення реалізації прав і свобод громадян, зокрема у сфері публічно-сервісної діяльності її органів. Так, очевидно, що громадянин, який звертається до органів Національної поліції у визначеному нормативними приписами порядку з метою отримання дозвільного документа (дозвіл на участь у дорожньому русі транспортних засобів, вагові чи габаритні параметри яких перевищують нормативні; погодження маршруту руху транспортного засобу під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів; дозволи щодо об'єктів дозвільної системи органів внутрішніх справ), реалізовує надане йому право чи свободу, зокрема свободу пересування (ст. 33 Конституції України), право власності (ст. 41 Конституції України), право здійснення підприємницької діяльності (ст. 42 Конституції України), право на безпечне для життя й здоров'я довкілля (ст. 50 Конституції України). Натомість держава, забезпечуючи реалізацію відповідних прав і свобод людини, захищає державні інтереси щодо забезпечення національної, екологічної, економічної безпеки тощо.

Підсумовуючи викладене, можемо констатувати, що публічно-сервісна діяльність Національної поліції, будучи спрямованою на забезпечення реалізації та захисту прав і свобод людини й інтересів держави (маючи своїм об'єктом права та свободи людини й інтереси держави), являє собою предмет адміністративного права, тобто підлягає адміністративно-правовому регулюванню.

Отже, права й свободи людини й інтереси держави виступають як об'єктом публічно-сервісної діяльності Національної поліції, так і об'єктом суспільних відносин, що виникають під час здійснення останньої як предмета адміністративного права.

Як наслідок, права й свободи людини та інтереси держави як об'єкт публічно-сервісної діяльності Національної поліції можна визначити як кореспондуючі правові можливості (міри свободи) людини, що мають забезпечити задоволення її власних потреб щодо видачі дозвільних документів у сферах дозвільної системи, дорожнього руху, охоронної діяльності й інтереси держави у сферах національної, екологічної, економічної безпеки, які виступають об'єктом суспільних відносин як предмета адміністративного права.

Наприкінці відзначимо, що проведене нами дослідження може бути базисом для подальшого розроблення проблеми публічно-сервісної діяльності Національної поліції.

Література

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 40–41. – Ст. 379.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел]. – К., Ірпінь : ВТФ Перун, 2003. – 1440 с.
3. Новейший философский словарь / сост. А.А. Гриппенев. – М. : Изд. В.М. Скакун, 1998. – 896 с.
4. Философский энциклопедический словарь / [Е.Ф. Губский, Г.В. Кораблева, В.А. Лутченко]. – М. : ИНФРА-М, 1997. – 576 с.
5. Философский энциклопедический словарь / [Л.Ф. Ильичев, П.И. Федосеев, С.М. Ковалев, Л.Г. Панов]. – М. : Сов. энциклопедия, 1983. – 840 с.
6. Давидович В.Е. Проблемы человеческой свободы / В.Е. Давидович. – Львов. : Изд-во Львовского гос. ун-та 1967. – 248 с.
7. Казакевич Г.В. Цель и свобода / Г.В. Казакевич // Вестник ЛГУ. – 1968. – № 23. – С. 52–61.
8. Тархов А.В. Административные наказания, ограничивающие личную свободу : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.14 / Тархов Александр Викторович. – М., 2004. – 192 с.
9. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
10. Кравченко Ю.Ф. Свобода як принцип демократичної правової держави: дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.01 / Кравченко Юрій Федорович. – Х, 2003. – 412 с.
11. Скакун О.Ф. Теорія держави і права : [підручник] / О.Ф. Скакун (пер. з рос.). – Х. : Консум, 2001. – 656 с.
12. Кунченко-Харченко В.І. Правознавство: навчальний посібник / В.І. Кунченко-Харченко, В.Г. Печерський, Ю.Ю. Трубін. – К. : Кондор, 2011. – 474 с.
13. Бородін І.Л. Адміністративно-правові способи захисту прав та свобод людини і громадянина : дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.07 / Бородін Іван Лук'янович. – Х, 2004. – 405 с.
14. Академічна юридична наука / НАН України. Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького; Уклад. : І.Б. Усенко, Т.І. Бондарчук; ред. Ю.С. Шемшученко. – К., 1998. – 503 с.
15. Алексеев С.С. Общая теория права / С.С. Алексеев. – В 2-х т. – Т.1. – 1981 – 360 с.
16. Копейчиков В.В. Реализация субъективных прав граждан / В.В. Копейчиков // Сов. государство и право. – 1984. – № 3. – С. 13–19.
17. Мельник Р.С. Система адміністративного права України : [монографія] / Р.С. Мельник. – Х. : Вид-во Харківського національного університету внутрішніх справ, 2010. – 398 с.
18. Адміністративне право України : [підручник] / за заг. ред. Т.О. Коломоець ; вид 2-е, змін. і доп. – К. : Істина, 2012. – 528 с.
19. Адміністративне право України. Академічний курс : [підруч. у двох томах] ; за ред. В.Б. Авер'янова. – Т. 1 : загальна частина. – К. : Юридична думка, 2004. – 584 с.
20. Бахрах Д.Н. О предмете административного права России / Д.Н. Бахрах // Государство и право. – 2003. – № 10. – С. 31–38.

21. Стариков Ю.Н. Курс общего административного права / Ю.Н. Стариков. – Том 1. – М. : Норма, 2002. – 728 с.

22. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційними поданнями Вищого арбітражного суду України та Генеральної прокуратури України щодо офіційного тлумачення положень статті 2 Арбітражного процесуального кодексу України (справа про представництво прокуратурою України інтересів держави в арбітражному суді) від 08.04.1999 р. № 3-рп/99 : справа № 1-1/99 // Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-99>.

Анотація

Троян В. А. Права й свободи людини та інтереси держави як об'єкт публічно-сервісної діяльності Національної поліції. – Стаття.

Розглянуто основні підходи щодо співвідношення категорій «права людини» та «свободи людини». Обґрунтовано взаємозалежність прав і свобод людини й інтересів держави як об'єкта публічно-сервісної діяльності Національної поліції України крізь призму предмета адміністративного права. У результаті сформульовано визначення прав і свобод людини й інтересів держави як об'єкта публічно-сервісної діяльності Національної поліції.

Ключові слова: права й свободи людини, інтереси держави, Національна поліція, публічно-сервісна діяльність.

Аннотация

Троян В. А. Права и свободы человека и интересы государства как объект публично-сервисной деятельности Национальной полиции. – Статья.

Рассмотрены основные подходы относительно соотношения категорий «права человека» и «свободы человека». Обоснована взаимозависимость прав и свобод человека и интересов государства в качестве объекта публично-сервисной деятельности Национальной полиции Украины через призму предмета административного права. В результате сформулировано определение прав и свобод человека и интересов государства в качестве объекта публично-сервисной деятельности Национальной полиции.

Ключевые слова: права и свободы человека, интересы государства, Национальная полиция, публично-сервисная деятельность.

Summary

Troian V. A. The human rights and the state interests as an object of public service of the National Police. – Article.

The main approaches to the relation between the categories of “human rights” and “human freedom” are considered. The interdependence of human rights and freedoms and interests of the state as an object of public service activity of the National Police of Ukraine through the prism of the subject of administrative law is substantiated.

In the broad sense, the public service activities of the National Police are proposed to be understood as a normatively determined activity of a specially created state institution aimed at fulfilling the tasks and functions of the state in ensuring human rights and freedoms, as well as protecting the interests of society and the state, maintaining public order and security, countering crime. If we consider public service activities of the National Police in the narrow sense, this activity is aimed at providing public services in the field of public security and order carried out on the application of individuals and legal entities and aimed at acquiring, changing or terminating rights or obligations in the relevant field of public relations.

It was established that public service activities of the National Police, aimed at ensuring the realization and protection of human rights and freedoms and the interests of the state (having its object of human rights and freedoms and the interests of the state), is a matter of administrative law, that is subject to administrative law regulation.

It is argued that the rights and freedoms of man and the interests of the state act as the object of public service activities of the National Police, as well as the object of social relations that arise when implementing the latter as an object of administrative law.

The rights and freedoms of the person and the interests of the state as an object of public service activity of the National Police are defined as the correspondent legal possibilities (measures of freedom) of a person who must ensure satisfaction of their own needs regarding the issuance of permits in the spheres of the permissive system, traffic, security activities and the interests of the state in the areas of national, ecological, economic security, which serve as the object of public relations as an object of administrative law.

Key words: human rights and freedoms, the state interests, National police, public service activities.